

TIPS BIJ SLECHTHORENDE KLEUTERS MET CI (Cochleair Implantaat) of HOORAPPARAAT

- Een Cochleair Implantaat/hoorapparaat IS GEEN bril! Een bril corrigeert een slecht zicht (quasi) volledig, een CI/hoorapparaat kan dit niet!! Met een CI of hoorapparaat blijf je dus slechthorend.
- **HOREN is NIET HETZELFDE als BEGRIJPEN!** Een dove kleuter heeft vaak wel alles gehoord, maar niet verstaan wat er precies gezegd werd. Het kan dus goed zijn dat het lijkt alsof hij een opdrachtje begrepen heeft, maar dit in werkelijkheid niet zo is.

HOORAPPARATEN ZIJN NIET BESTAND TEGEN WATER EN ZAND

Een CI of hoorapparaat gaat stuk als er water of zand opkomt. De kleuter kan in de zandbak spelen, maar er moet op gelet worden dat er niet met zand gegooid wordt door de andere kleuters naar de dove kleuter. Bij waterspelletjes mag er nooit met water naar het gezichtje van de dove kleuter gegooid worden.

KLAS (+PLAATS IN DE KLAS)

- De dove kleuter best op de eerste rij beetje schuin voor de leerkracht plaatsen.
- Achtergrondlawaai vermijden, het zo stil mogelijk houden als er gepraat wordt.
- Niet door elkaar praten.
- Goede akoestiek (geen galm).
- Wanneer andere kleuters een correct antwoord geven, is het goed om dat antwoord toch nog even te herhalen.
- Geef de dove kleuter de gelegenheid om zich om te draaien naar de geluidsbron, vb. als een andere kleuter aan het woord is.

SPRAAKAFZIEN (LIPLEZEN)

- Aandacht trekken voor je begint te praten, vb. door even aan te tikken, op de bank te tikken, of de naam te noemen.
- Gezicht naar de dove kleuter gewend houden (er dus voor gaan staan, eventueel wat bukken) zodat hij optimaal kan spraakafzien.
- Je realiseren dat spraakafzien een voortdurende concentratie vergt en de dove kleuter daar dus ook moe van wordt (dwz het niet een volledige dag even intens kan blijven volhouden)

ARTICULATIE

- Duidelijk articuleren, maar niet overdrijven.
- Iets luider praten, maar zeker niet roepen.
- Je spreektempo aanpassen, niet te vlug en ook niet te traag.
- Als de kleuter je niet onmiddellijk begrepen heeft, nog eens herhalen en eventueel een zelf uitgevonden gebaartje erbij gebruiken (bv. gebaartje drinken, slapen, stil zijn, enz.)

SPECIFIEKE SITUATIES

- **Zwemles:** de CI of het hoorapparaat wordt uitgedaan. De kleuter hoort dus niets meer! Je houdt hem/haar dan best goed voor je zodat hij kan spraakafzien(liplezen) en je kan hem/haar dan best de kans geven om eerst even te kijken wat de anderen doen.

BELANGRIJK is ervoor te zorgen dat tijdens de zwemles de apparaten goed bewaard worden in de speciale opbergdoosjes en dat deze niet verloren gaan. Eventueel afspreken met de juf, zorgjuf of GON-juf.

- **Turnzaal:** de akoestiek in een grote zaal, turnzaal is meestal niet zo goed. Hier gaat heel veel verloren voor de dove kleuter en het soms vele lawaai is zeer vermoeiend voor hem.
- **Muziekles:** de dove kleuter kan genieten van muziek, maar zelf een liedje onmiddellijk en juist nazingen is heel moeilijk, best de tekst van het liedje eens op voorhand bekijken of meegeven met de ouders zodat zij dit eerst eens kunnen inoefenen met hun kleuter.
- **Radio, tv, cd, dvd, poppenkast (de kleuter kan hier geen gebruik maken van liplezen):** dit is heel moeilijk voor een dove kleuter, best op voorhand even de inhoud duiden zodat de kleuter al op voorhand toch al weet waarover het zal gaan.
- **Klasgesprek**
  - goed structureren
  - goed afspreken dat er één na één wordt gepraat, en niet door elkaar
  - dat wie aan het woord is eerst zijn/haar hand opsteekt
  - je realiseren dat er bepaalde zaken 'verloren' zullen gaan voor de dove kleuter. Dit kan je opvangen door nadien kort samen te vatten wat er verteld werd.
- **Uitstapjes:** tijdens een wandeling in de natuur of op straat is er heel veel achtergrondlawaai. De dove kleuter zal dus meestal niet horen wat er gezegd wordt, zeker niet als je achter hem staat. Het is dus **HEEL BELANGRIJK** goed op voorhand uit te leggen wat er van hem verwacht wordt en hem steeds goed in het oog te houden zodat hij bv niet plots onverwachts de straat oploopt.

AANVULLENDE OPMERKING

AUDITIEVE aanvullen met **VISUELE** → het auditieve geheugen van een dove kleuter is net omwille van de handicap minder goed getraind. Ze hebben geleerd om daar niet zomaar op te betrouwen. Ze rekenen er dus op de kans te krijgen de auditieve input te kunnen aanvullen met visuele input en zo hun kennis op te bouwen.

GEBRUIK van FM (=micro die de leerkracht draagt zodat de dove kleuter de stem van de leerkracht duidelijker hoort).

FM kan een goed hulpmiddel zijn in de klas. Het is vaak aangewezen dit te begruiken bij een kringgesprek, het aanbrengen van nieuwe woordenschat, ... FM heeft het voordeel dat de stem van de leerkracht 'directer' waargenomen wordt en dat het 'lawaai' in de klas meer op de achtergrond verdwijnt. Nadeel is dan weer dat ook de antwoorden/inbreng van de andere kleuters veel minder goed gehoord worden, tenzij de microfoon van persoon naar persoon doorgegeven wordt. Best is dus om de lessituatie in te schatten vooraleer er besloten wordt FM te gebruiken.